

DRUŽBA, 4. razred

UČNA TEMA: Prazniki – predstavitev

Cilji:

- se seznaniti s prazniki v Sloveniji,
- vedeti, kateri prazniki so povezani z nastankom države Slovenije,
  - spoznati pomen kritičnega odnosa do potrošništva,
- ob posnetkih in fotografijah spoznavajo pestrost šeg in navad,
  - spoznati šege in navade v domači pokrajini,
- znati naštetih nekaj primerov šeg in navad in jih opisati,
  - uporabljati različne vire in literaturo,
    - vedeti, kaj je prosti čas,
  - spoznati, da prosti čas preživljamo različno.

POTEK URE

1. Vstopamo v najbolj čaroben mesec v letu – december. Mesecu dajejo poseben pridih prav prazniki, ki nas razveseljujejo in povezujejo.

2. Ker smo ugotovili, da slabo poznamo vsebino in pomen posameznih praznikov, smo se dogovorili, da bomo za vsak praznik pripravili podrobno predstavitev.

3. Z današnjim dnevom tako začnemo s predstavitvami različnih praznikov, v katerih bodo učenci skušali pojasniti:

- kaj praznik obeležuje in katere vrste je (državni, družinski, osebni, verski, kulturni)
1 točka
- kdaj in zakaj ga praznujemo ravno na določen datum
2 točka
- kakšne šege in običaji so povezani z njim
2 točki
- ali nas s praznikom povezujejo kakšni pregovori (kateri?)
1 točka
- kako ga obeležujemo v krogu naše družine
2 točki
  - kakšen pomen ima praznik za nas
1 točka
  - izvirnost predstavitve (plakat, filmček, ppt, družabna igra, kviz, ...)
2 točki
  - ponovitev in utrditev pridobljenega znanja
2 točki

Merila ocenjevanja

13, 12	odlično 5
11, 10.....	prav dobro 4
9, 8	dobro 3
7, 6	zadostno 2

Posebna oblika obnašanja in ravnanja ljudi ob različnih dogodkih, opravilih ali delih leta so **šege** in **običaji**. V preteklosti so bile šege dosti bolj pomembne, kot so danes. Ljudem so pomenile stik z naravo, božanstvi, skrivnostnimi silami, predniki itd. Danes si prizadevamo, da bi šege ohranili, saj so del naše kulturne dediščine. Znale šege in običaji so na primer fantovščina in dekliščina ob poroki, bdenje ob umrlem, pustovanje – šemlje-nje za pusta, prižiganje sveč 1. novembra, jurjevanje (na spodnji fotografiji), kresovanje ...

Izziv

- Zapiši, kam odidemo na dan spomina na mrtve in zakaj.
- Zapiši, čemu so namenjeni prazniki. Ali se ob praznikih res vedno veselimo?

Drobci za radovedne

Šega, ki jo poznajo številne dežele, je pustovanje. Ob pustu se našemimo in se tako prikažemo v drugačni podobi. Zelo znane pustne maske so kurenti. Ker preganjajo zimo, so videti zelo hudi in grozni, saj je zima trdovratna in se ne da kar tako pregnati.

Izziv

a) Fotografijo poveži z ustrežno šego ali običajem in jo oziroma ga opiši.

jurjevanje
(zeleni Jurij)

šemljenje
za pusta

kresovanje

prižiganje sveč
1. novembra

b) Opiši šego kresovanja.

Vprašanja za ponovitev

1. Naštej sestavine našega vsakdanjika.
2. Naštej nekaj praznikov v Sloveniji.
3. Naštej nekaj praznikov tvoje družine.
4. Kaj je delavnik in kaj prosti čas?
6. Razloži, zakaj potrebujemo bonton, praznike in šege.

Izvedel/-a sem

- Dan, ki se po dogodkih bistveno ne razlikuje od drugega dne, je vsakdanjik. Dan, ko se dela, je delavnik.
- Vse dejavnosti, ki niso namenjene delu, sodijo v prosti čas.
- Bonton so pravila lepega vedenja v družbi.
- Prazniki so dnevi, ko kaj praznujemo. Poznamo družinske in državne praznike.
- Šege so posebna oblika obnašanja in ravnanja ljudi ob različnih dogodkih, opravilih ali delih leta. So del naše kulturne dediščine.